

İŞ AHLAKI VE MESLEK ETİĞİNİN KURUMSALLAŞTIRILMASINDA, DEĞERLERİN VE ÇEVRENİN UYUMLAŞTIRILMASINA YÖNELİK BİR MODEL ÖNERİSİ: DEĞER VE ÇEVRE ODAKLI ASKERİ İŞ AHLAKI MODELİ

Ünsal SİĞRİ¹

ÖZET

Gelişen iş ve toplumsal yaşamın önemli bir parçası olarak hızla gelişen “teknik yaşam” ile birlikte; “sosyal yaşamın” önemli unsurları olan; “ahlak”, “etik” ve “iş ahlakı” konularındaki sorunlar da hızla artmaktadır. Anılan sorunların aşılması için izlenmesi gerekli olan yöntemlerden birisi de “iş ahlakı ve meslek etiğinin kurumsallaştırılmasının” sağlanmasıdır. Kurumsallaşma; toplumsal değerlerin kurum yapısına uyarlanmasıdır. Kurumsallaşma, bir anda gerçekleşecek bir olgu olmayıp, belirli bir süreç içerisinde gerçekleşmektedir. İş ahlakı ve meslek etiğinin kurumsallaştırılmasında “değerler” ve “çevre” önemli rol oynar. Schein, kurumsal değerlerin kurum için önemli işlevlerini; “içsel bütünleşme” (internal integration) ve “dışsal odaklanma” (external adaptation) kavramları ile ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada; “kurum içi sorumluluk”, “kurum dışı sorumluluk” ve “askerlik mesleğinin değerleri” bileşiminden oluşan bir üçlü sacayağından oluşturulan “Değer ve Çevre Odaklı Askerî İş Ahlakı Modeli” üzerinde durulmaktadır. Anılan sacayağının ayaklarından biri olarak kurumun iç çevresiyle ilgili olan “kurum içi sorumluluk” boyutu Schein’in “içsel bütünleşmesi” ile; kurumun dış çevresiyle ilgili olan “kurum dışı sorumluluk” boyutu ise Schein’in “dışsal odaklanma” kavramı ile birbirini tamamlar niteliktedir. “Askerlik mesleğinin değerleri” boyutu ise hem içsel bütünleşmeyi, hem de dışsal odaklanmayı destekler bir nitelikte işlev görmekte ve iş ahlakı için adeta bir ön koşul niteliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ahlak, Etik, İş Ahlakı, Meslek Etiği, Değer, İş Değerleri, Askerlik Mesleğinin Değerleri, Türk Askerlik Kültürü, Askerî İş Ahlakı, Askerî İş Ahlakı Modeli

ABSTRACT

Developments in today’s world have caused some “moral” and “ethical problems” within the institutions. To defeat these problems, the concepts of “moral”, “ethics”, “business ethics” should be institutionalized within the organizations. “Values” and “Environment” are the key elements, in this institutionalization process.

In this study, “military business ethics” was composed of; “internal institutional responsibility”, “external institutional responsibility” and “military values”. “Internal institutional” responsibilities resemble Schein’s “integral integration”, while “external responsibilities” resemble Schein’s “external

¹ Dr.Topçu Bnb., Kara Kuvvetleri Komutanlığı, usigri@yahoo.com

adaptation". In addition to this, "military values" support both the "internal integration" and "external adaptation" processes.

Key Words: Moral, Ethics, Business Ethics, Work Ethics, Value, Work Values, Military Values, Values of Turkish Military, Military Work Ethics, Military Work Ethics